

igjen, uden at man veed det og uden nogen Kontrol i dette Dieblit til Præjudicering af en eller anden Forsvarsplan, saaledes at man efter et Mars Forløb, uden at man veed det, faktisk er bleven dreven i en eller anden bestemt Retning og har bundet sig til en Forsvarsplan, som man maatte i Dieblittet slet ikke har overstuet. Saa længe man ikke har en Forsvarsplan, bør man derfor efter vor Mening Intet gjøre, gennem hvilket en Forsvarsplan overhovedet bliver præjudiceret. Dette er saa meget mere nødvendigt, som Enhver, der vil tænke sig tilbage til de sidste Aarsiden 1872, maa være kommen til den Erkjendelse, at en Forsvarsplan er Noget, vi have grumme ondt ved at fatte. Vi have havt mange Planer, det er gaaet frem og tilbage, op og ned, og Tilstanden er nu en saadan, at, s. l. om den nuværende Krigsminister maatte erklære, at han, i det Mindste for en vis Del, havde en Forsvarsplan færdig, saa ligger deri slet ingen Garant; thi det, vi have erfaret i de sidste Aar, er af den Natur, at saa længe man ikke har en ved Lov bestemt fastslaaet Plan, saa længe kan man sige sig selv, at man i Birkeligheden handler i Blinde eller famler. — Jeg skal tillade mig i Korthed at gennemgaa, hvorledes Forsvarslagen eller Forsvarsplanen har udviklet sig i de sidste Aar; jeg skal gjøre det ganske kort og i store Træk. De Herrere ville erindre, at i 1872 afgav Forsvarskommissionen sin Betænkning den 15de Februar. Denne Betænkning gik ud paa en Søbefæstning med 4 fremrykkede faste Forter til et Beløb af 7 til 8 Millioner Kroner paa en Linie fra Stubben over den nordlige og østlige Side af Middgrundunden, supplerede af Rystbatterier paa Sjælland og Amager og endelig en stor Landbefæstning ved Kjøbenhavn med 12 fremskudte Forter omtrent 11,000 Men fra Byen. Denne Befæstning skulde koste 16 Millioner Kr. foruden 5 a 600,000 Kr. til Encienten. Jeg springer Flaadeplanen over; thi den faar først Betydning, naar vi komme til § 23 og de dermed i Forbindelse staaende Punkter paa § 26. Paa Basis af denne Forsvarsplan var det, at Krigsminister Thomsen i Samlingen 1872—73 forelagde Forslag til en Forsvarsplan med Stubbefortet og en stor Landbefæstning foruden Aggersøsfund og Store- og Lillebelt befæstet, men den Gang angik Aggersøsfund kun en Ubedydelighed af omtrent et Par Millioner. Denne Forsvarsplan havde imidlertid intet Held med sig, Folkethinget forkastede den, og i Samlingen 1873—74 var der ikke længer Spor af Forsvarsplan, der var nu Ode og Tomhed paa dette Omraade. Det ærede Medlem fra Storhedding (Scavenius) blev den Gang saa betænkelig herved, at han reiste sig op og spurgte Krigsminister Thomsen hvor Forsvarsplanen var bleven af, og om der var Udsigt til, at den nogensinde vilde komme. Dertil svarede Krigsminister Thomsen, at Forsvarsplanen kom ikke; thi det var hans Mening, at

Befolkningen først skulde sove paa, hvad der var sket, og naar den havde sovet nogen Tid, saa vilde den nok komme til Erkjendelse af, hvor rigtig og fornuftig den Plan var. For at denne Erkjendelse skulde komme, maatte imidlertid først Sønnen have sin Birkning (Afbyrdelse af Thomsen). Ja, det staar i Folkethingstidenden for 1873—74 Sp. 395; rigtignok ikke ganske de samme Ord. Det ærede Medlem sagde den Gang: Det er dog vist bedst, at der gaar en vis Tid, for at de Anskuelse, der ligger til Grund for de militære Forslag, kunne trænge igennem. Jeg tror endogsaa, at det ærede Medlem brugte Udtrykket, at man maatte sove derpaa, men jeg har det desværre ikke slaaet op her. Det er jo ogsaa et meget passende Udtryk. Sønnen var imidlertid forbi det næste Aar. Da Krigsminister Thomsen er gaaet af og en anden, Krigsminister Haffner, er kommen i hans Sted, saa kom ogsaa en ny Plan til Kjøbenhavns Forvar (N. P. Jensen: Det er en Feiltagelse). Ja, om Forladelse, i 1874—75 forelægger Krigsminister Steinmann en Forsvarsplan, og efter den er Fortet paa Stubben opgivet. Dette Fort, som var en af Grundpillerne i den første Forsvarsplan, er nu opgivet, fordi man erkjendte, at det laa 5000 Men for sydligt. Derved var den Forsvarsplan grundskudt. I Stedet for var der foreslaaet et stort Fort paa Middgrundunden, og en meget stor Befæstning ved Aggersøsfund. Nu er Stubben gaaet bort, og Middgrundunden kommen i Stedet, og der er kommet noget Nyt til, nemlig Aggersøsfund, som spiller en stor Rolle, og som varmt anbefales. Den Gang var der ikke Tale om Landbefæstning ved Kjøbenhavn; det spiller ingen Rolle. Under Krigsminister Steinmann er Landbefæstningen ved Kjøbenhavn vegen bort, og man troede, at der var Fred og ingen Fare. I 1875 kommer Haffner og nu kommer Middgrundsfortet paa samme Sted som sidst med en Udgift af 14½ Mill. Kr. og Fortet ved Dragør, som er det samme, der i 1872 blev omtalt som Fortet ved Drogden. Men i Forbindelse hermed opstaar nu Udsigten til en let Landbefæstning ved Kjøbenhavn. I Forsvarskommissionen og i den af Krigsminister Thomsen forelagte Plan var det en svær Landbefæstning ved Kjøbenhavn, der var Tale om; nu er det en let, men hvor let eller svær den skal være, kom ikke frem. Desuden foreslaas Befæstning ved Store Belt og Aggersøsfund, men Befæstningen ved Lille Belt er her skudt ud i en ubestemt Fremtid. Derefter kommer endelig Vestres Forsvarsplan, der, som bekjendt, væsentlig er bygget paa flydende Forter og Opgivelsen af en Landbefæstning ved Kjøbenhavn. Nu kommer Folkethingets Dplsøsning og en ny Samling, hvor Regjeringen atter forelægger en Forsvarsplan, og her er et nyt Regjeringsstandpunkt, for saa vidt dette Forslag er det eneste, der ligner det nærmest forud forelagte, men der er heller ikke gaaet mere